

Politeja

Nr 1(88/1), 2024, s. 103-120

<https://doi.org/10.12797/Politeja.20.2024.88.1.07>

Licencja: CC BY-NC-ND 4.0

Adam KIRPSZA 

Uniwersytet Jagielloński w Krakowie

adam.kirpsza@uj.edu.pl

POGRZEBAĆ CZY DAĆ NOWE ŻYCIE?

OPŁACALNOŚĆ KOALICJI PAŃSTW TRÓJKĄTA WEIMARSKIEGO W PROCESIE LEGISLACYJNYM UNII EUROPEJSKIEJ

ABSTRACT

Bury or Give a New Life? The Benefits of the Coalition of the Weimar Triangle Countries in the Legislative Process of the European Union

The article seeks to answer the following question: does building a Weimar coalition, understood as agreeing on a common policy position on EU legislation, increase the bargaining success of the Weimar Triangle (WT) countries when adopting EU secondary law? For this purpose, a statistical analysis was carried out to empirically test the hypothesis that Germany, France and Poland are more successful in realizing their preferences when they form a coalition. The following results were obtained. First, the possibilities of building a Weimar coalition in the EU legislative process are limited. In the years 2004-2019, WT countries held a common position on only 25% of EU legislative files, while the country that most often broke the Weimar coalition, was Poland. Second, despite its low frequency, building a Weimar coalition is generally very profitable. When WT countries form an alliance, the average bargaining success of these countries taken together increases compared to the absence of such a coalition. Third, building a Weimar coalition is not equally beneficial for all WT members treated individually. While it increases the bargaining success of Poland and France, this relationship does not exist in the case of Germany.

Keywords: European Union, Weimar Triangle, EU legislative process, bargaining success

Słowa kluczowe: Unia Europejska, Trójkąt Weimarski, proces legislacyjny UE, sukces negocjacyjny

WSTĘP¹

Trójkąt Weimarski (TW) jest nieformalnym forum współpracy Niemiec, Francji i Polski, które zostało ustanowione 28-29 sierpnia 1991 r. w Weimarze przez ministrów spraw zagranicznych tych krajów: Hansa-Dietricha Genschera, Rolanda Dumasa i Krzysztofa Skubiszewskiego. Jak dotychczas był on przedmiotem wielu opracowań naukowych, w których analizowano m.in. jego ewolucję historyczną, słabości i perspektywy, reakcje na określone wydarzenia (np. wojnę ukraińsko-rosyjską), ustalenia spotkań przywódców i ministrów czy stan współpracy krajów TW w poszczególnych obszarach (np. wojskowym)². Co jednak zaskakujące, w tej bogatej literaturze brakuje badań na temat opłacalności kooperacji w ramach TW w procesie legislacyjnym Unii Europejskiej. Przede wszystkim nikt jak dotąd nie zanalizował empirycznie, czy budowanie koalicji weimarskiej, polegające na prezentowaniu wspólnego stanowiska w sprawie legislacji UE, zapewnia Niemcom, Francji i Polsce wyższy poziom sukcesu w negocjacjach nad aktami prawa wtórnego UE. Ta luka badawcza powoduje, że wciąż niewiele wiadomo na temat rzeczywistej efektywności i opłacalności tej formy współpracy, a w szczególności czy jest ona w ogóle możliwa i przynosi jakieś korzyści w ramach UE.

Celem artykułu jest wypełnienie tej luki i określenie opłacalności współpracy Niemiec, Francji i Polski w procesie legislacyjnym Unii Europejskiej. Główne pytanie badawcze jest następujące: Czy budowanie koalicji weimarskiej, rozumiane jako uzgadnianie wspólnego stanowiska w sprawie regulacji UE, zwiększa sukces państw TW w negocjacjach nad tymi aktami? Ponadto w artykule postarano się określić zdolność koalicyjną TW, czyli dowiedzieć się, jak często ta koalicja jest zawiązywana. Przy czym analiza skupia się wyłącznie na negocjacjach nad aktami prawa wtórnego UE, tj. aktami ustawodawczymi uchwalanymi w zwykłej i specjalnej procedurze ustawodawczej, tym samym nie zajmując się prawem pierwotnym UE (traktatami) czy obszarami,

¹ Wyniki badań opisanych w tym artykule uzyskano w ramach projektu EUWEIMAR („Trójkąt równoboczny czy bermudzki? Stan, możliwości, opłacalność i perspektywy na przyszłość współpracy państw Trójkąta Weimarskiego w Unii Europejskiej”, finansowanego ze środków Polsko-Niemieckiej Fundacji na rzecz Nauki. Zob. strona internetowa projektu EUWEIMAR, [online] <http://www.jmc.inp.uj.edu.pl/euweimar>, 29 I 2024.

² Zob. np. C. Defrance i in., *Deutschland – Frankreich – Polen seit 1945. Transfer und Kooperation*, Berlin 2014; *Współpraca Polski, Niemiec i Francji w ramach Trójkąta Weimarskiego (1991-2021)*, red. J. Fiszera, Warszawa 2022; J. Fiszera, M. Czesak, *Trójkąt Weimarski. Geneza i działalność na rzecz integracji Europy w latach 1991-2016*, Warszawa 2019; B. Koszel, *Trójkąt Weimarski. Bilans i perspektywy współpracy*, „Krakowskie Studia Międzynarodowe” 2016, nr 1, s. 65-82; tenże, *Trójkąt Weimarski. Geneza, działalność i perspektywy współpracy*, Poznań 2006; *Trójkąt Weimarski w Europie. Das Weimarer Dreieck in Europa. Le Triangle de Weimar en Europe*, red. K.H. Standtke, Toruń 2009; W. Vogel, *The Franco-German-Polish Weimar Triangle: A Strategic Instrument of Franco-German Relations*, [w:] *A History of Franco-German Relations in Europe. From “Hereditary Enemies” to Partners*, red. C. Germond, H. Türk, New York, NY 2008; H. Wyligala, *Trójkąt Weimarski. Współpraca Polski, Francji i Niemiec w latach 1991-2004*, Toruń 2010.

w których akty ustawodawcze nie są przyjmowane (np. wspólna polityka zagraniczna i bezpieczeństwa UE).

Aby osiągnąć te cele, najpierw postawiono hipotezę, że państwa TW osiągają większy sukces w negocjacjach w UE, gdy zawierają koalicję weimarską. Następnie zbadano, jak wygląda skłonność Niemiec, Francji i Polski do formowania tej koalicji, także w określonych politykach UE. W kolejnym kroku hipotezę zweryfikowano empirycznie za pomocą metody ilościowej – wielopoziomowej regresji liniowej. Testy statystyczne wykonano na zmodyfikowanej przez autora bazie DEU III, obejmującej preferencje aktorów oraz wyniki negocjacji w sprawie najważniejszych aktów prawnych UE w latach 2004-2019.

HIPOTEZA

Hipotezę wyprowadzono z teorii budowania koalicji w Radzie UE³. Zakłada ona, że w czasie negocjacji legislacyjnych w tej instytucji przedstawiciele rządów państw członkowskich UE starają się budować między sobą coraz szersze sojusze aż do osiągnięcia tzw. mniejszości blokującej. Jest to określona liczbowo grupa państw, która może zablokować uchwalenie danego aktu prawnego. Zbudowanie mniejszości blokującej wzmacnia pozycję negocjacyjną jej członków i zapewnia im większy sukces, gdyż wymusza na pozostałych aktorach koncesje, bez których proces decyzyjny nie może być odblokowany, a akt prawny uchwalony⁴. Biorąc to pod uwagę, można przewidywać, że zawiązanie koalicji weimarskiej powinno zwiększać skuteczność Niemiec, Francji i Polski w realizacji ich preferencji ze względu na duże możliwości osiągnięcia progu mniejszości blokującej. W nicejskim systemie potrójnej większości, który funkcjonował w latach 2004-2014/2017⁵, mniejszość tę mogły ustanowić państwa posiadające łącznie 90/321 (w okresie 2004-2006), 91/345 (2007-2013) oraz 93/352 (2013-2017) głosów ważonych albo reprezentujące więcej niż 38% populacji UE⁶. Niemcy, Francja i Polska dysponowały w tym okresie 85 głosami ważonymi i ok. 36-37% ludności, co oznacza, że potrzebowały wsparcia krajów posiadających niewielką liczbę głosów lub ludności, aby zablokować uchwalenie regulacji⁷. Z kolei w lizbońskim systemie podwójnej większości mniejszość blokująca może być utworzona, gdy aktowi prawnemu sprzeciwiają się

³ F. Häge, *Coalition Building and Consensus in the Council of the European Union*, „British Journal of Political Science” 2013, vol. 43, nr 3, s. 481-504.

⁴ A. Warntjen, *Do Votes Matter? Voting Weights and the Success Probability of Member State Requests in the Council of the European Union*, „Journal of European Integration” 2017, vol. 39, nr 6, s. 673-687.

⁵ System nicejski funkcjonował do 31 października 2014 r., kiedy wszedł w życie system lizboński, ale w okresie przejściowym od 1 listopada 2014 do 31 marca 2017 r. każde państwo mogło zażądać głosowania według zasad nicejskich.

⁶ J.J. Węc, *Spór o kształt ustrojowy Wspólnot Europejskich i Unii Europejskiej w latach 1950-2010. Między ideą ponadnarodowości a współpracą międzyrządową. Analiza politologiczna*, Kraków 2012, s. 571, *Societas*, 41.

⁷ Dane o populacji na podstawie Eurostatu.

cztery państwa reprezentujące więcej niż 35% ludności UE. Według danych za 2014 r., kiedy system ten formalnie wystartował, Niemcy, Francja i Polska posiadały razem 36,4% całej ludności UE⁸, co oznacza, że do zablokowania regulacji potrzebowały poparcia jakiegokolwiek członka Rady. Po wyjściu Wielkiej Brytanii z UE 31 stycznia 2020 r. udział populacji członków koalicji weimarskiej wzrósł aż do 42,16%, co jeszcze bardziej wzmocniło jej siłę głosu⁹. Powyższe ustalenia prowadzą do wniosku, że koalicja weimarska ma bardzo wysoką zdolność osiągnięcia progu mniejszości blokującej, co powinno przekładać się na wyższy poziom sukcesu jej członków w porównaniu do braku takiego sojuszu. Dlatego:

H1: Państwa Trójkąta Weimarskiego osiągają wyższy poziom sukcesu w negocjacjach legislacyjnych w UE, gdy zawierają koalicję.

METODOLOGIA

Baza danych

Hipotezę zweryfikowano za pomocą metodologii ilościowej. Najpierw opracowano bazę danych. Do tego celu wykorzystano trzecią, najbardziej aktualną wersję bazy DEU III (*Decision-Making in the European Union*)¹⁰. Zawiera ona informacje o preferencjach aktorów oraz wynikach negocjacji w sprawie 363 kwestii legislacyjnych, które pojawiały się w czasie uchwalania 141 najważniejszych politycznie projektów aktów prawnych UE. Dla każdej kwestii legislacyjnej DEU III podaje trzy dane:

- 1) stanowiska (preferencje) państw członkowskich UE, Parlamentu Europejskiego (PE) i Komisji Europejskiej (KE), które opisano w skali od 0 do 100, gdzie wartość 0 oznacza najbardziej konserwatywną preferencję (najmniejszy zakres zmiany regulacyjnej), a 100 najbardziej radykalną (najdalej idąca zmiana regulacyjna) spośród wszystkich aktorów;
- 2) ważność danej kwestii dla danego aktora, którą również zmierzono w skali 0-100, gdzie wartości bliższe 0 oznaczają małą ważność, a te znajdujące się bliżej 100 – wysoką istotność polityczną;
- 3) wynik negocjacji w sprawie danej kwestii, także wyrażony w skali 0-100.

Dane te twórcy DEU III pozyskali za pomocą wywiadów z decydentami, którzy brali bezpośredni udział w negocjacjach nad wybranymi aktami prawnymi¹¹.

⁸ Załącznik III, [w:] *Decyzja Rady nr 2014/900/UE z dnia 9 grudnia 2014 r. w sprawie zmiany regulaminu wewnętrznego Rady*, Dz. Urz. UE 2014, L 358.

⁹ Załącznik III, [w:] *Decyzja Rady nr 2019/2209 z dnia 16 grudnia 2019 r. w sprawie zmiany regulaminu wewnętrznego Rady*, Dz. Urz. UE 2019, L 332.

¹⁰ J. Arregui, C. Perarnaud, *A New Dataset on Legislative Decision-Making in the European Union: The DEU III Dataset*, „Journal of European Public Policy” 2022, vol. 29, nr 1, s. 12-22.

¹¹ Więcej informacji o strukturze DEU zob. *tamże*, s. 13-17.

Schemat 1. Preferencje aktorów w sprawie dozwolonego składu wódki oraz jego oznakowania (COD/2005/0028)

UK (80), CY, EL, IE, IT, ES (60), FR, SK (30)	CZ, PE (50)	COM (60), AT, BE, HU, NL (50), DE (30)	SE (95), PL (90), LT (80), EE, FI, LV (70) DK (20)
Stanowisko 0: Wszystkie surowce są dozwolone; brak wymogu oznakowania surowców nietradycyjnych (status quo)	Stanowisko 20: wszystkie surowce są dozwolone, ale z wymogiem niewielkiego oznakowania surowców nietradycyjnych (wynik negocjacji)	Stanowisko 40: wszystkie surowce są dozwolone, ale z wymogiem istotnego oznakowania surowców nietradycyjnych	Stanowisko 100: tylko ziemniaki oraz zboża są dozwolone

Źródło: opracowanie własne na podstawie J. Arregui, C. Perarnaud, *A New Dataset on Legislative Decision-Making in the European Union: The DEU III Dataset*, „Journal of European Public Policy” 2022, vol. 29, nr 1.

Aby lepiej zrozumieć DEU III, sporządzono schemat 1. Prezentuje on stanowiska aktorów, poziomy ważności i wynik negocjacji w sprawie składu wódki, czyli jednej z kilku konfliktowych kwestii legislacyjnych, które wynikły w negocjacjach nad rozporządzeniem w sprawie napojów spirytusowych¹². Jak widać, państwa TW były mocno podzielone w tej kwestii. Polska, razem z krajami Europy Północnej, postulowała, aby „wódka” można była nazywać tylko produkty alkoholowe uzyskane z surowców tradycyjnych: ziemniaków i zbóż (stanowisko 100). Kwestia ta była szczególnie ważna dla Polski (ważność równa 90 w skali 0-100), gdyż przemysł spirytusowy jest istotnym sektorem gospodarczym tego kraju, a wódka kluczowym towarem eksportowym. Po przeciwnej stronie była Francja, razem z Wielką Brytanią, Irlandią, Słowacją i krajami Europy Południowej (stanowisko 0). Domagały się one, aby nazwa „wódka” była dostępna także dla napojów alkoholowych uzyskiwanych z surowców nietradycyjnych, takich jak kukurydza, melasa czy winogrona, bez oznakowania pochodzenia z surowców nietradycyjnych na etykiecie. Z kolei Niemcy znajdowały się mniej więcej pośrodku skali, także optując za nazywaniem „wódka” napojów alkoholowych wykonanych ze składników tradycyjnych i nietradycyjnych, ale z wymogiem istotnego oznakowania w przypadku tych drugich. Wynik negocjacji przewidywał, że wódka może być produkowana zarówno z ziemniaków lub zbóż, jak i innych surowców rolniczych, ustanawiając

¹² Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 110/2008 z dnia 15 stycznia 2008 r. w sprawie definicji, opisu, prezentacji, etykietowania i ochrony oznaczeń geograficznych napojów spirytusowych oraz uchylające rozporządzenie Rady (EWG) nr 1576/89, Dz. Urz. UE 2008, L 39, s. 16-54.

jednak wymóg niewielkiego oznaczenia tych drugich na etykiecie (stanowisko 20). Można zatem stwierdzić, że największymi wygranymi tych negocjacji były Czechy i PE, gdyż końcowy rezultat idealnie odpowiadał ich stanowisku. Natomiast największymi przegranymi były Polska i kraje Europy Północnej, gdyż ich preferencja było najbardziej oddalona od wyniku (odległość równa 80).

Jednakże DEU III wymagała dostosowania do celów badawczych. Najpierw usunięto z niej regulacje, które uchwalono przed akcesją Polski do UE. Działanie to pozwoliło porównać opłacalność koalicji weimarskiej dla trzech państw TW w tym samym okresie, czyli w latach 2004-2019. Następnie z bazy wykluczono kwestie legislacyjne, w sprawie których Niemcy, Polska lub Francja nie zgłosiły stanowiska. Po wykonaniu tych czynności baza zawierała 152 kwestie (obserwacje) odnoszące się do 66 projektów. Jednakże – ponieważ celem badania jest analiza wpływu koalicji weimarskiej na sukces trzech państw TW – baza ta została dalej przekształcona w format długi, w którym obserwacją jest sukces danego państwa w sprawie danej kwestii znajdującej się w danym projekcie (państwo \times kwestia \times projekt). W efekcie końcowa próba badawcza liczy 456 obserwacji (3 państwa \times 152 kwestie).

Kodowanie zmiennych

W kolejnym kroku dokonano kodowania zmiennych. Zmienną zależną jest *Sukces*. Mierzy ona poziom sukcesu państw TW jako bezwzględną odległość między preferencją danego państwa a wynikiem negocjacji w sprawie danej kwestii legislacyjnej. Można to opisać następującym równaniem:

$$Sukces_{ikp} = |Preferencja_{ikp} - Wynik_{kp}|$$

gdzie: i – dane państwo TW; k – dana kwestia legislacyjna; p – projekt legislacyjny; $Preferencja_{ikp}$ – preferencja państwa TW i w sprawie kwestii legislacyjnej k znajdującej się w projekcie legislacyjnym p (skala 0-100); $Wynik_{kp}$ – wynik negocjacji w sprawie kwestii k znajdującej się w projekcie p (skala 0-100). Z równania wynika, że zmienna *Sukces* przyjmuje wartości od 0 do 100, gdzie 0 oznacza największy sukces, czyli że stanowisko danego państwa TW było idealne zgodne z końcowym wynikiem (odległość między stanowiskiem a wynikiem wynosi 0), a 100 – największą porażkę, czyli stanowisko państwa TW było oddalone od końcowego wyniku o 100. Im zatem wyższa wartość zmiennej zależnej, tym większa odległość preferencji państwa TW od wyniku i tym mniejszy jego sukces.

W celu weryfikacji *H1* stworzono zmienną niezależną *TW*. Informuje ona o tym, czy w negocjacjach nad daną kwestią legislacyjną państwa TW zawarły koalicję, czyli uzgodniły wspólne stanowisko. Zmienna ta przyjmuje zatem dwie wartości: 1 – jeśli Polska, Niemcy i Francja posiadały identyczne preferencje w sprawie danej kwestii, albo 0 – jeśli choćby jedno z nich miało inną preferencję (brak koalicji).

Ponadto zaprojektowano zmienne kontrolne, odnoszące się do innych czynników, które według literatury powinny wpływać na sukces państw. Pierwszą zmienną

kontrolną jest *PE*. Mierzy ona zgodność danego państwa TW z Parlamentem Europejskim jako bezwzględną odległość między preferencjami obu tych aktorów. Zmienna ta ma postać ilościową ciągłą i znajduje się w przedziale od 0 do 100, gdzie wartość 0 informuje o idealnej zgodności preferencji PE i państwa TW (odległość między stanowiskami jest równa 0), a wartość 100 wskazuje na ich całkowitą rozbieżność. Uwzględnienie tego predyktora w analizie wynika z faktu, że według badań stanowisko PE ma istotny wpływ na sukces państw w procesie legislacyjnym UE¹³.

Według wcześniejszych badań posiadanie preferencji tożsamych z Komisją Europejską również zwiększa sukces państw w procesie legislacyjnym UE¹⁴. Dlatego skonstruowano zmienną *KE*, która mierzy bezwzględną odległość między stanowiskami danego państwa TW oraz KE. Zmienna ta jest również w skali 0-100, w której wyższe wartości informują o większej rozbieżności stanowisk z KE, a niższe – o większej zgodności stanowisk.

Niektóre badania podkreślają również wpływ reguł głosowania w Radzie na wyniki negocjacji w UE¹⁵. Dowodzi się, że państwa uzyskują wyższy poziom sukcesu, gdy akt prawny jest uchwalany w Radzie zgodnie z zasadą jednomyślności. Wówczas dysponują one bowiem prawem weta, mogąc zablokować każdą niekorzystną dla siebie legislację. Natomiast w warunkach głosowania kwalifikowaną większością głosów (KWG) poziom sukcesu państw powinien być niższy, gdyż dla przyjęcia danej regulacji wymagana jest minimalna większość głosów, co pozwala przegłosowywać oponentów. Na tej podstawie stworzono zmienną kontrolną *KWG*, która wynosi: 1 – jeśli dany akt prawny był przyjęty KWG, albo 0 – gdy uchwalono go według zasady jednomyślności.

W literaturze podkreśla się również, że intensywność preferencji aktora jest kluczową determinantą jego sukcesu¹⁶. W szczególności zakłada się, że gdy dana regulacja jest szczególnie ważna dla danego kraju, to mobilizuje on swoje największe zasoby, aby uzyskać jak najlepszy wynik¹⁷. Dlatego stworzono zmienną kontrolną *Ważność*. Mierzy ona w skali 0-100 stopień istotności politycznej danej legislacji dla danego aktora, gdzie wyższe wartości informują o większej ważności. Dane na temat tej zmiennej pozyskano z bazy DEU III.

¹³ Zob. J. Arregui, *Determinants of Bargaining Satisfaction Across Policy Domains in the European Union Council of Ministers*, „Journal of Common Market Studies” 2016, vol. 54, nr 5, s. 1118; J. Arregui, R. Thomson, *States' Bargaining Success in the European Union*, „Journal of European Public Policy” 2009, vol. 16, nr 5, s. 671; J. Cross, *Everyone's a Winner (Almost): Bargaining Success in the Council of Ministers of the European Union*, „European Union Politics” 2013, vol. 14, nr 1, s. 85; A. Kirpsza, *Quid Pro Quo: The Effect of Issue Linkage on Member States' Bargaining Success in European Union Lawmaking*, „Journal of Common Market Studies” 2023, vol. 61, nr 2, s. 337.

¹⁴ J. Arregui, *Determinants of Bargaining...*, s. 1118; J. Cross, *Everyone's a Winner...*, s. 85; A. Kirpsza, *Quid Pro Quo...*, s. 339.

¹⁵ Zob. J. Arregui, R. Thomson, *States' Bargaining Success...*, s. 665-669; J. Golub, *How the European Union Does Not Work: National Bargaining Success in the Council of Ministers*, „Journal of European Public Policy” 2012, vol. 19, nr 9, s. 1306; A. Kirpsza, *Quid Pro Quo...*, s. 332.

¹⁶ J. Arregui, *Determinants of Bargaining...*, s. 1106-1108; J. Golub, *How the European Union...*, s. 1299-1301.

¹⁷ J. Arregui, R. Thomson, *States' Bargaining Success...*, s. 657-658.

Ostatnią zmienną kontrolną jest *Kraj TW*. Ma ona postać kategoryjną i przyjmuje trzy wartości odpowiadające poszczególnym członkom TW, czyli 1 dla Polski, 2 dla Niemiec i 3 dla Francji. Jako kategorię referencyjną przyjęto Polskę (1). Celem tej zmiennej jest sprawdzenie, czy państwa TW różnią się między sobą pod względem osiąganego poziomu sukcesu i czy te różnice wpływają w jakiś sposób na opłacalność koalicji weimarskiej.

Technika statystyczna

HI zweryfikowano empirycznie za pomocą regresji liniowej wielorakiej¹⁸. W skrócie polega ona na oszacowaniu liniowej zależności między ilościową zmienną zależną (Y) a różnie zakodowanymi zmiennymi niezależnymi (predyktorami, X), przy udziale zmiennych kontrolnych (Z). W ramach tej techniki określana jest również istotność statystyczna uzyskanych efektów. W kontekście niniejszego badania regresja liniowa pozwoli oszacować kierunek, siłę oraz istotność statystyczną zakładanej zależności między sukcesem państw TW (zmienna zależna *Sukces*) a zbudowaniem koalicji weimarskiej (zmienna niezależna *TW*), przy wpływie zmiennych kontrolnych.

Problemem przy zastosowaniu regresji jest jednak hierarchiczna struktura danych. Kwestie legislacyjne są bowiem zagnieżdżone w projektach legislacyjnych, co powoduje, że sukces państw TW w sprawie danej kwestii może silnie zależeć od projektu, do którego się ona odnosi. Aby rozwiązać ten problem, zastosowano wielopoziomowy model regresji liniowej, w którym na poziomie pierwszym znajdują się kwestie, a na drugim projekty. Takie rozwiązanie, które jest szczególnie polecane w przypadku hierarchicznych baz danych, było już stosowane w analizach sukcesu państw w procesie legislacyjnym UE¹⁹.

JAK CZĘSTO BUDOWANA JEST KOALICJA WEIMARSKA?

Przed testem hipotezy warto zbadać samą zdolność koalicyjną państw TW, czyli jak często zawierają one koalicję w Radzie. Wykres 1 prezentuje zatem odsetek (%) kwestii legislacyjnych, w których państwa TW posiadały wspólne stanowisko w sprawie legislacji UE, czyli według przyjętej terminologii zbudowały koalicję. Dla porównania na wykresie odznaczono również odsetek zgodnych kwestii dla poszczególnych par członków TW. Z wykresu 1 wynika, że w latach 2004-2019 trzy kraje TW posiadały identyczne stanowisko tylko w ok. 25% kwestii legislacyjnych. Oznacza to, że zdolność koalicyjna TW jest bardzo niska. Nie powinno to być jednak zaskoczeniem, gdyż w ramach TW nie istniał i nadal nie istnieje żaden stały mechanizm współpracy lub spotkań, za pomocą którego legislatorzy Niemiec, Francji i Polski mieliby w ogóle możliwość uzgadniania swoich stanowisk w sprawie prawa wtórnego UE – zręby takiego

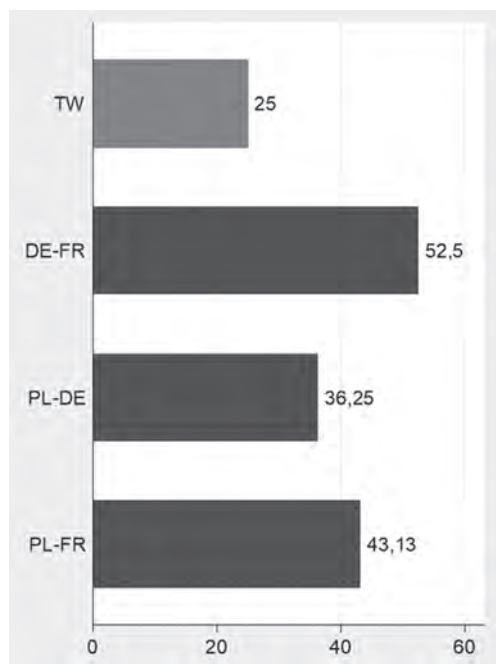
¹⁸ Zob. J. Fox, *Applied Regression Analysis and Generalized Linear Models*, Los Angeles, CA 2008.

¹⁹ J. Arregui, R. Thomson, *States' Bargaining Success...*, s. 665; A. Kirpsza, *Quid Pro Quo...*, s. 332.

formatu można zauważyć tylko w odniesieniu do spraw zagranicznych i niektórych kwestii politycznych.

Jednocześnie wykres 1 informuje, że w latach 2004-2019 największa zgodność preferencji nastąpiła między Niemcami i Francją, które to kraje zajęły identyczne stanowisko w ponad połowie kwestii legislacyjnych. Wynik ten nie zaskakuje, gdyż państwa te ustanowiły w traktacie elizejskim z 22 stycznia 1963 r., a potem w traktacie akwizgrańskim z 22 stycznia 2019 r. stały mechanizm koordynacji swoich stanowisk w sprawach europejskich²⁰. Jak widać, jest on dość efektywny, zapewniając tożsamość preferencji Niemiec i Francji w co drugiej kwestii legislacyjnej. Z kolei najmniejszą zgodność zidentyfikowano między Polską i Niemcami, które posiadały wspólne stanowisko w zaledwie 36,25% kwestii. Tak silną rozbieżność preferencji tych państw zaobserwowano również we wcześniejszych badaniach²¹.

Wykres 1. Odsetek kwestii legislacyjnych, w których państwa TW posiadały identyczne preferencje

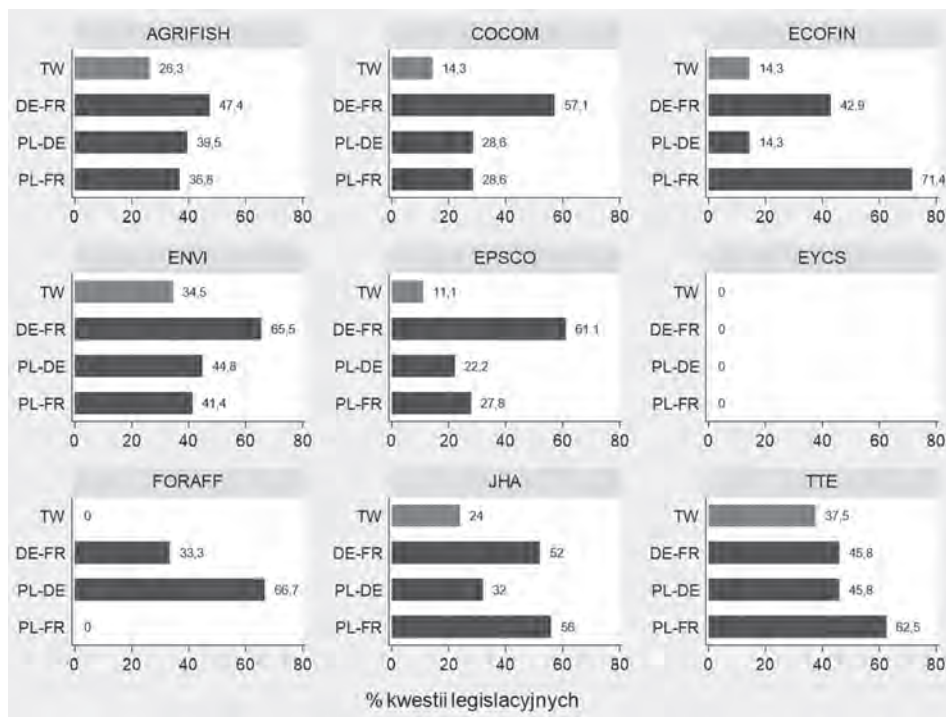


Źródło: obliczenia własne na podstawie DEU III (J. Arregui, C. Perarnaud, *A New Dataset...*).

²⁰ Zob. np. H. Degner, D. Leuffen, *Franco-German Cooperation and the Rescuing of the Eurozone*, „European Union Politics” 2019, vol. 20, nr 1, s. 89-108; M. Koopmann, *A Driving Force Despite Everything. Franco-German Relations and the Enlarged European Union*, Brussels 2004; B. Koszel, *Nierówne partnerstwo? Niemcy i Francja w Unii Europejskiej (1993-2013)*, Piła 2013; U. Krotz, J. Schild, *Shaping Europe: France, Germany, and Embedded Bilateralism from the Elysee Treaty to Twenty-First Century Politics*, Oxford 2013.

²¹ A. Kirpsza, *Better Together? Explaining Poland's and Germany's Bargaining Success in EU Lawmaking*, „Comparative European Politics” 2020, vol. 18, nr 5, s. 729-750.

Wykres 2. Odsetek kwestii legislacyjnych należących do poszczególnych polityk UE, w sprawie których państwa TW posiadały identyczne preferencje



Akronimy: AGRIFISH – Rada ds. Rolnictwa i Rybołówstwa; COCOM – Rada ds. Konkurencyjności; ECOFIN – Rada ds. Gospodarczych i Finansowych; ENVI – Rada ds. Środowiska; EPSCO – Rada ds. Zatrudnienia, Polityki Społecznej, Zdrowia i Ochrony Konsumentów; EYCS – Rada ds. Edukacji, Młodzieży, Kultury i Sportu; FORAFF – Rada ds. Zagranicznych; JHA – Rada ds. Wymiaru Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych; TTE – Rada ds. Transportu, Telekomunikacji i Energii. Źródło: obliczenia własne na podstawie DEU III (J. Arregui, C. Perarnaud, *A New Dataset...*).

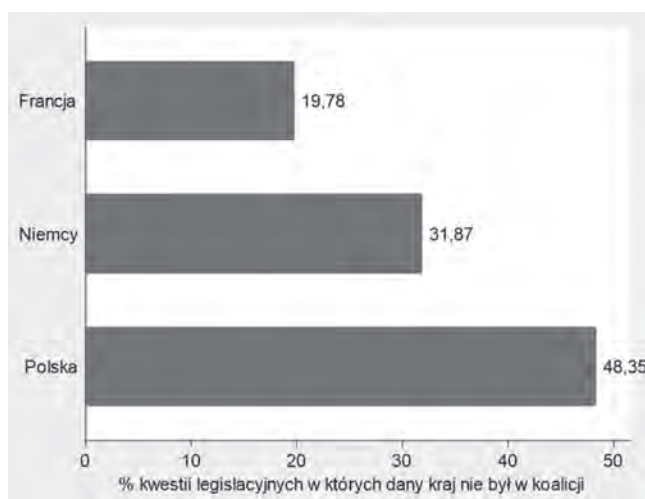
Możliwości koalicyjne w ramach TW mogą jednak różnić się w zależności od polityki sektorowej. Dlatego wykres 2 prezentuje odsetek kwestii, w których państwa TW posiadały tożsame stanowisko, w podziale na 10 obszarów materialnych. Obszary te zdefiniowano według formacji Rady, w której komitetach i grupach roboczych był negocjowany dany projekt legislacyjny²². Z wykresu 2 wynika, że w latach 2004-2019 koalicja weimarska była budowana zdecydowanie najrzadziej w sprawach edukacji, młodzieży, kultury i sportu (EYCS) oraz zagranicznych (FORAFF), w których nie zidentyfikowano żadnej kwestii, w jakiej państwa TW prezentowały tożsame

²² Więcej o komitetach i grupach roboczych Rady w: tenże, *Rada Ministrów bez ministrów? Wpływ struktury organizacyjnej Rady Unii Europejskiej na kształt procesu podejmowania decyzji: perspektywa konstruktorywizmu społecznego*, „Studia Europejskie” 2011, nr 4, s. 9-32. Informację o właściwej dla danego projektu formacji Rady pozyskano z rejestru publicznego Rady: Rada Europejska, Rada Unii Europejskiej, *Rejestr dokumentów*, [online] <https://www.consilium.europa.eu/pl/documents-publications/public-register/>, 29 I 2024.

stanowisko. Może to jednak wynikać z małej liczby obserwacji dla tych obszarów, wynoszącej kolejno 2 i 3 kwestie. Niską zdolność koalicyjną, znajdującą się poniżej średniej (25%), zaobserwowano również w sprawach konkurencyjności i wspólnego rynku (COCOM) oraz gospodarczo-finansowych (ECOFIN), w których trzy kraje TW posiadały zgodne stanowisko tylko w 14,3% kwestii. Z kolei relatywnie najczęściej zawierały one koalicję w transporcie, telekomunikacji i energetyce (TTE) oraz środowisku (ENVI) – kolejno w 37,5% i 34,5% kwestii. Mimo to powyższe wartości nie odbiegają znacznie od średniej, co oznacza, że skłonność Niemiec, Francji i Polski do zawierania sojuszu weimarskiego była podobna w poszczególnych politykach UE.

Na koniec warto zbadać, który kraj TW najczęściej wyłamuje się z koalicji weimarskiej, przyczyniając się do braku jej zawarcia. Wykres 3 prezentuje zatem odsetek kwestii legislacyjnych, w których dane państwo miało inne stanowisko niż dwaj pozostali członkowie TW. Wynika z niego, że krajem, które zdecydowanie najczęściej się wyłamuje, jest Polska. W latach 2004-2019 miała ona inne stanowisko w prawie 50% kwestii, w których Niemcy i Francja posiadały identyczne preferencje. Z kolei najrzadziej z koalicji weimarskiej wyłamywała się Francja, bo w przypadku ok. 20% kwestii.

Wykres 3. Odsetek kwestii legislacyjnych, w których Polska, Niemcy lub Francja miały inne stanowisko niż dwaj pozostali członkowie TW



Źródło: opracowanie własne na podstawie DEU III (J. Arregui, C. Perarnaud, *A New Dataset...*).

JAKI JEST WPŁYW KOALICJI WEIMARSKIEJ NA SUKCES NIEMIEC, FRANCJI I POLSKI W PROCESIE LEGISLACYJNYM UE?

Po analizie skłonności państw TW do budowania koalicji można przejść do testu *H1*. Tabela 1 prezentuje wyniki wielopoziomowej regresji liniowej wielorakiej. Ogółem oszacowano osiem modeli. Modele 1A i 1B analizują wpływ zawarcia koalicji

weimarskiej na sukces wszystkich państw TW łącznie (analiza generalna). Modele te zawierają zatem wszystkie obserwacje (456). Natomiast modele 2A-4B badają opłacalność budowania koalicji weimarskiej oddzielnie dla każdego państwa TW, przy czym modele 2A-2B dotyczą Niemiec, modele 3A-3B – Francji, a modele 4A-4B – Polski. Modele te oszacowano zatem na mniejszej liczbie obserwacji (152) niż modele 1-2, gdyż są one poświęcone tylko jednemu członkowi TW. Modele z literą „A” zawierają wyłącznie jedną zmienną – *TW*, a ich celem jest określenie samodzielnego wpływu koalicji weimarskiej na sukces państw TW. Z kolei modele z literą „B” dodają do modeli „A” zmienne kontrolne i w ten sposób sprawdzają, czy efekt koalicji weimarskiej zmienia się, np. wzrasta, słabnie lub zanika, po uwzględnieniu innych czynników. Warto również zauważyć, że modele „B” posiadają mniej obserwacji niż modele „A”, ponieważ w niektórych kwestiach legislacyjnych brakuje danych na temat stanowisk PE i KE czy też ważności legislacji dla niektórych krajów TW.

Przejdźmy do testu: regresja potwierdziła *H1*. Świadczy o tym współczynnik β zmiennej *TW*, który jest ujemny i istotny statystycznie w modelach 1A i 1B. Oznacza to, że gdy kraje TW zawiązują koalicję, to średnia odległość między ich preferencjami a końcowym wynikiem negocjacji znacząco się zmniejsza w porównaniu do braku takiego sojuszu. Budowanie koalicji weimarskiej zwiększa zatem sukces państw TW. Model 1B informuje, że utrzymując pozostałe czynniki na stałym poziomie, koalicja weimarska redukuje odległość preferencji państw TW od rezultatu negocjacji średnio o 13,34 pkt w porównaniu do braku takiego sojuszu. Efekt ten można uznać za znaczący w skali 0-100, tym bardziej że poprzednie badania ujawniły niewiele predyktorów o podobnym lub większym wpływie na sukces państw. Ogółem, uzyskany wynik jest zatem zgodny z oczekiwaniami teorii budowania koalicji w Radzie – sojusz państw TW jest bliski osiągnięcia progu mniejszości blokującej w systemie nicejskim i lizbońskim, dzięki czemu może domagać się znaczących koncesji od pozostałych krajów w zamian za odblokowanie uchwalenia aktu prawnego UE. W efekcie w sytuacji zawiązania wspólnej koalicji sukces krajów TW, traktowanych łącznie, jest zasadniczo wyższy niż w przypadku jej braku, kiedy możliwości blokowania decyzji w Radzie są już ograniczone.

Co jednak zaskakujące, jeśli spojrzeć się na indywidualnych członków TW, to okazuje się, że budowanie koalicji weimarskiej nie jest tak samo opłacalne dla każdego państwa TW. Taki wniosek wypływa z analizy modeli 2A-4B. Po pierwsze, efekt zmiennej *TW* jest ujemny i istotny statystycznie w modelach 3A-3B, sugerując, że sojusz weimarski zasadniczo zwiększa sukces Francji. Wartość współczynnika zmiennej *TW* informuje, że gdy państwa TW zawiązują koalicję, to odległość stanowiska Francji od wyniku maleje aż o ok. 20 pkt w porównaniu do braku tej koalicji, *ceteris paribus* (model 3B). Co kluczowe, efekt ten jest najsilniejszy spośród wszystkich modeli, co oznacza, że budowanie koalicji weimarskiej jest najbardziej opłacalne dla Francji, przynosząc temu państwu większy sukces niż w przypadku Niemiec czy Polski.

Tabela 1. Wyniki wielopoziomowej regresji liniowej – wpływ koalicji weimarskiej na sukces państw TW w procesie legislacyjnym UE

	Wszyscy		Niemcy		Francja		Polska	
	(1A)	(1B)	(2A)	(2B)	(3A)	(3B)	(4A)	(4B)
TW	-11,59*** (3,81)	-13,34*** (3,95)	-7,87 (5,93)	-8,46 (5,81)	-14,65** (5,97)	-20,18*** (5,99)	-12,04** (5,74)	-10,08* (5,55)
PE		0,20*** (0,04)		0,21*** (0,07)		0,20*** (0,07)		0,21*** (0,06)
KE		0,15*** (0,04)		0,15** (0,07)		0,14** (0,07)		0,10 (0,07)
KWG		1,45 (5,74)		-0,11 (8,75)		3,34 (8,69)		2,27 (8,03)
Ważność		0,02 (0,06)		-0,01 (0,10)		-0,07 (0,10)		0,16* (0,09)
Niemcy		-2,44 (3,25)						
Francja		5,22 (3,29)						
Stala	38,34*** (1,96)	18,52*** (6,87)	34,62*** (3,04)	18,35 (12,17)	41,40*** (3,07)	30,98*** (10,75)	38,95*** (2,96)	11,47 (9,25)
BIC	4479,34	4055,90	1506,90	1377,93	1509,17	1386,21	1496,90	1351,59
Wald chi2	9,24***	75,96***	1,76	22,67***	6,01***	24,66***	4,39**	28,80***
Obserwacje	456	416	152	139	152	139	152	138
Kwestie leg.	152	152	152	139	152	139	152	138
Projekty leg.	66	66	66	62	66	62	66	61

Objaśnienia: w nawiasach są błędy standardowe. Wyniki istotne statystycznie dla zmiennej TW zostały pogrubione. Poziomy istotności statystycznej: * $p < 0,1$; ** $p < 0,05$; *** $p < 0,01$.

Źródło: obliczenia własne na podstawie DEU III (J. Arregui, C. Petarnaud, *A New Dataset...*).

Po drugie, współpraca w ramach TW jest również korzystna dla Polski, o czym świadczy ujemny i istotny statystycznie współczynnik zmiennej TW w modelach 4A i 4B. W tym przypadku zawiązanie koalicji weimarskiej redukuje odległość preferencji Polski od wyniku o ok. 10 pkt, *ceteris paribus* (model 4B). Warto jednak zauważyć, że o ile efekt omawianej zmiennej jest istotny statystycznie na poziomie $p < 0,05$ w modelu 4A, o tyle w modelu 4B już tylko na poziomie $p < 0,1$. Oznacza to, że czynniki opisane w zmiennych kontrolnych osłabiają opłacalność koalicji weimarskiej, powodując, że prawdopodobieństwo jej wpływu na sukces Polski nie jest już tak wysokie.

Po trzecie, w odróżnieniu od Francji i Polski, budowanie koalicji weimarskiej nie jest szczególnie opłacalne dla Niemiec. Efekt zmiennej TW jest wprawdzie ujemny w modelach 3A i 3B, informując, że posiadanie tożsamesgo stanowiska w ramach TW generalnie zmniejsza odległość preferencji Niemiec od wyniku o ok. 8,5 pkt w porównaniu do braku zawiązania sojuszu weimarskiego. Ale zależność ta nie jest istotna statystycznie. Oznacza to, że Niemcy uzyskują taki sam, nieodróżnialny statystycznie poziom sukcesu w przypadku zbudowania koalicji weimarskiej niż w sytuacji jej braku. Wynik ten jest zaskakujący, gdyż sugeruje, że wbrew przewidywaniom teorii budowania koalicji w Radzie sojusz weimarski nie zapewnia temu państwu profitów legislacyjnych, pomimo dużej szansy na osiągnięcie mniejszości blokującej.

Ponadto regresja ujawniła dwa inne czynniki, które mają znaczący wpływ na sukces państw TW. Pierwszym z nich jest zgodność preferencji z PE. Zmienna PE jest bowiem dodatnia i istotna statystycznie w każdym modelu. Z jednej strony oznacza to, że posiadanie bardziej konfliktowych preferencji z PE zwiększa odległość państw TW od wyniku negocjacji, a więc redukuje ich sukces. Ale z drugiej strony większa zgodność stanowisk z PE przekłada się na mniejszy dystans i tym samym większy sukces. Warto zauważyć, że wartość współczynnika PE jest prawie identyczna we wszystkich modelach, co sugeruje, że sukces państw TW jest tak samo uzależniony od preferencji EP. *Ceteris paribus*, gdy dany kraj TW ma całkowicie rozbieżne preferencje z PE (tj. odległość między stanowiskami państwa i PE wynosi 100 pkt), to odległość jego stanowiska od wyniku zwiększa się aż o 20-21 pkt. Efekt ten jest znaczący, co potwierdza zaobserwowane we wcześniejszych badaniach istotne znaczenie stanowiska PE dla sukcesu państw w UE.

Ważną determinantą sukcesu państw TW jest również zgodność ich stanowisk z KE. Zmienna KE jest bowiem dodatnia i istotna statystycznie w modelach 1A-1B, informując, że większa rozbieżność preferencji z KE redukuje skuteczność krajów TW, podczas gdy posiadanie bardziej tożsamyh stanowisk zwiększa ich sukces. Co jednak ciekawe, zależność ta nie występuje w przypadku każdego państwa TW. Efekt zmiennej KE jest bowiem dodatni i istotny statystycznie w modelach dotyczących Niemiec i Francji, podczas gdy dodatni, ale nieistotny statystycznie w modelu 4B, odnoszącym się do Polski. Oznacza to, że choć mniejsza bądź większa zgodność preferencji z KE ma istotne przełożenie na sukces Niemiec i Francji, to jednocześnie nie wpływa ona zasadniczo na sukces Polski.

Pozostałe zmienne nie ujawniły istotności statystycznej. Wyjątkiem jest jedynie predyktor *Ważność*, który jest dodatni i istotny statystycznie w przypadku Polski, choć tylko na poziomie $p < 0,1$. Mimo to wynik ten oznacza, że w odróżnieniu od pozostałych

państw TW Polska osiąga zdecydowanie gorsze wyniki negocjacyjne w sprawie regulacji, które są kluczowe z punktu widzenia interesów tego kraju. Według wyników, gdy dana legislacja jest najważniejsza dla Polski, a więc zmienna *Ważność* wynosi 100, to odległość stanowiska tego kraju od wyniku zwiększa się o 16 pkt w skali 0-100.

PODSUMOWANIE

W artykule poruszono kwestię opłacalności koalicji weimarskiej w procesie legislacyjnym UE. W tym celu przeprowadzono analizę statystyczną opartą na bazie DEU III, w której określono częstotliwość zawierania sojuszu weimarskiego w latach 2004-2019 oraz zweryfikowano empirycznie hipotezę, że państwa TW są skuteczniejsze w realizacji swoich preferencji, gdy zawierają koalicję. W ramach badań uzyskano następujące wyniki.

Po pierwsze, możliwości budowania koalicji weimarskiej w procesie legislacyjnym UE są poważnie ograniczone. Analiza wykazała, że w latach 2004-2019 Polska, Niemcy i Francja posiadały identyczne stanowisko w sprawie tylko 25% kwestii legislacyjnych. Jednocześnie odkryto, że państwem, które najczęściej wyłamuje się z koalicji weimarskiej, jest Polska. W prawie połowie kwestii legislacyjnych kraj ten miał inne stanowisko legislacyjne niż pozostali dwaj członkowie TW. Ponadto analiza ujawniła, że spośród państw TW największa zgodność preferencji występuje między Niemcami i Francją – w badanym okresie kraje te posiadały identyczne stanowiska w ponad 50% wszystkich kwestii, co wskazuje na dość wysoką efektywność mechanizmu koordynacyjnego ustanowionego w traktatach elizejskim i akwizgrańskim.

Po drugie, pomimo niskiej częstotliwości budowanie koalicji weimarskiej jest niezmienne opłacalne dla państw TW. Wykazano, że gdy Polska, Francja i Niemcy zawiązują sojusz, prezentując identyczne stanowisko w sprawie legislacji UE, to średni sukces tych krajów badanych łącznie wzrasta w porównaniu do braku takiej koalicji. Co kluczowe, efekt ten występuje także po uwzględnieniu w analizie innych zmiennych kontrolnych, takich jak zgodność preferencji z PE i KE, ważność legislacji czy zasada głosowania. Inaczej mówiąc, koalicja weimarska ma silny i samodzielny wpływ na sukces państw TW, a jej opłacalność nie słabnie / nie zanika w wyniku oddziaływania powyższych czynników.

Po trzecie, pomimo generalnej opłacalności koalicji weimarskiej, jej budowanie nie jest tak samo korzystne dla wszystkich członków TW traktowanych indywidualnie. O ile istotnie zwiększa ona sukces Polski i Francji, o tyle już nie w przypadku Niemiec. W latach 2004-2019 Niemcy uzyskiwali bowiem podobny, nieodróżnialny statystycznie poziom sukcesu w sytuacji zawiązania i braku uformowania koalicji weimarskiej. Ponadto analiza wykazała, że sojusz weimarski przynosi największe zyski legislacyjne Francji, co oznacza, że temu państwu powinno szczególnie zależeć na utrzymaniu lub rozwijaniu współpracy w ramach TW.

Odpowiedzmy zatem na pytanie zadane w tytule artykułu – czy TW należy pogrzebać, czy dać mu nowe życie? – uzyskane wyniki sugerują dalsze rozwijanie tego formatu.

W ich świetle państwa TW powinny jeszcze bardziej zacieśnić swoją współpracę, polegającą na uzgadnianiu wspólnego stanowiska w sprawie prawa wtórnego UE, gdyż przynosi im to wymierne korzyści, znacznie zwiększając ich sukces negocjacyjny. Jak wspomniano powyżej, problemem w budowaniu koalicji jest obecność wielu sprzecznych interesów między Niemcami, Francją i Polską. Ale rozbieżności te można przewyciężać, stosując technikę pakietowania. Polega ona na wymianie preferencji między kilkoma kwestiami legislacyjnymi, którym poszczególni aktorzy przypisują odmienne ważności²³. Na przykład Polska akceptuje stanowisko Niemiec i Francji w kwestii A, która jest mniej istotna dla Polski, a szczególnie ważna dla Niemiec i Francji, w zamian za co Niemcy i Francja popierają preferencję Polski w kwestii B, która jest dla nich mniej istotna, a ważna dla Polski. Takie wymiany mogą następować między parami członków TW, w ramach jednego lub między kilkoma projektami legislacyjnymi, przekładając się na bardziej ujednolicone stanowiska i częstsze budowanie koalicji weimarskiej niż dotychczas. Dlatego rekomenduje się rozwijanie formuły Trójkąta Weimarskiego w odniesieniu do procesu legislacyjnego UE przez uzgadnianie preferencji za pomocą pakietowania.

BIBLIOGRAFIA

- Arregui J., *Determinants of Bargaining Satisfaction Across Policy Domains in the European Union Council of Ministers*, „Journal of Common Market Studies” 2016, vol. 54, nr 5, <https://doi.org/10.1111/jcms.12355>.
- Arregui J., Perarnaud C., *A New Dataset on Legislative Decision-Making in the European Union: The DEU III Dataset*, „Journal of European Public Policy” 2022, vol. 29, nr 1, <https://doi.org/10.1080/13501763.2021.1991983>.
- Arregui J., Thomson R., *States' Bargaining Success in the European Union*, „Journal of European Public Policy” 2009, vol. 16, nr 5, <https://doi.org/10.1080/13501760902983168>.
- Cross J., *Everyone's a Winner (Almost): Bargaining Success in the Council of Ministers of the European Union*, „European Union Politics” 2013, vol. 14, nr 1, <https://doi.org/10.1177/1465116512462643>.
- Defrance C. i in., *Deutschland – Frankreich – Polen seit 1945. Transfer und Kooperation*, Berlin 2014, <https://doi.org/10.3726/978-3-0352-6476-0>.
- Degner H., Leuffen D., *Franco-German Cooperation and the Rescuing of the Eurozone*, „European Union Politics” 2019, vol. 20, nr 1, <https://doi.org/10.1177/1465116518811076>.
- Fiszer J., Czesak M., *Trójkąt Weimarski. Geneza i działalność na rzecz integracji Europy w latach 1991-2016*, Warszawa 2019.
- Fox J., *Applied Regression Analysis and Generalized Linear Models*, Los Angeles, CA 2008.
- Golub J., *How the European Union Does Not Work: National Bargaining Success in the Council of Ministers*, „Journal of European Public Policy” 2012, vol. 19, nr 9, <https://doi.org/10.1080/13501763.2012.693413>.

²³ Zob. A. Kirpsza, *Jak negocjować w Brukseli? Proces podejmowania decyzji w Unii Europejskiej*, Warszawa 2016, s. 238-270; tenże, *Quid Pro Quo...*, s. 323-343.

- Häge F., *Coalition Building and Consensus in the Council of the European Union*, „British Journal of Political Science” 2013, vol. 43, nr 3, <https://doi.org/10.1017/S0007123412000439>.
- Kirpsza A., *Better Together? Explaining Poland's and Germany's Bargaining Success in EU Law-making*, „Comparative European Politics” 2020, vol. 18, nr 5, <https://doi.org/10.1057/s41295-020-00206-5>.
- Kirpsza A., *Jak negocjować w Brukseli? Proces podejmowania decyzji w Unii Europejskiej*, Warszawa 2016.
- Kirpsza A., *Quid Pro Quo: The Effect of Issue Linkage on Member States' Bargaining Success in European Union Lawmaking*, „Journal of Common Market Studies” 2023, vol. 61, nr 2, <https://doi.org/10.1111/jcms.13369>.
- Kirpsza A., *Rada Ministrów bez ministrów? Wpływ struktury organizacyjnej Rady Unii Europejskiej na kształt procesu podejmowania decyzji. Perspektywa konstrukttywizmu społecznego*, „Studia Europejskie” 2011, nr 4.
- Koopmann M., *A Driving Force Despite Everything. Franco-German Relations and the Enlarged European Union*, Brussels 2004.
- Koszel B., *Nierówne partnerstwo? Niemcy i Francja w Unii Europejskiej (1993-2013)*, Piła 2013.
- Koszel B., *Trójkąt Weimarski. Bilans i perspektywy współpracy*, „Krakowskie Studia Międzynarodowe” 2016, nr 1.
- Koszel B., *Trójkąt Weimarski. Geneza, działalność i perspektywy współpracy*, Poznań 2006.
- Krotz U., Schild J., *Shaping Europe: France, Germany, and Embedded Bilateralism from the Elysee Treaty to Twenty-First Century Politics*, Oxford 2013, <https://doi.org/10.1093/acprof:oso/9780199660087.001.0001>.
- Projekt EUWEIMAR, [online] <http://www.jmc.inp.uj.edu.pl/euweimar>.
- Rada Europejska, Rada Unii Europejskiej, *Rejestr dokumentów*, [online] <https://www.consilium.europa.eu/pl/documents-publications/public-register/>.
- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 110/2008 z dnia 15 stycznia 2008 r. w sprawie definicji, opisu, prezentacji, etykietowania i ochrony oznaczeń geograficznych napojów spirytusowych oraz uchylające rozporządzenie Rady (EWG) nr 1576/89, Dz. Urz. UE 2008, L 39.
- Trójkąt Weimarski w Europie. Das Weimarer Dreieck in Europa. Le Triangle de Weimar en Europe*, red. K.H. Standtke, Toruń 2009.
- Vogel W., *The Franco-German-Polish Weimar Triangle: A Strategic Instrument of Franco-German Relations*, [w:] *A History of Franco-German Relations in Europe. From "Hereditary Enemies" to Partners*, red. C. Germond, H. Türk, New York, NY 2008, https://doi.org/10.1057/9780230616639_22.
- Warntjen A., *Do Votes Matter? Voting Weights and the Success Probability of Member State Requests in the Council of the European Union*, „Journal of European Integration” 2017, vol. 39, nr 6, <https://doi.org/10.1080/07036337.2017.1332057>.
- Węc J.J., *Spór o kształt ustrojowy Wspólnot Europejskich i Unii Europejskiej w latach 1950-2010. Między ideą ponadnarodowości a współpracą międzyrządową. Analiza politologiczna*, Kraków 2012, Societas, 41.
- Współpraca Polski, Niemiec i Francji w ramach Trójkąta Weimarskiego (1991-2021)*, red. J. Fiszer, Warszawa 2022.

Wyligala H., *Trójkąt Weimarski. Współpraca Polski, Francji i Niemiec w latach 1991-2004*, Toruń 2010.

Załącznik III, [w:] *Decyzja Rady nr 2014/900/UE z dnia 9 grudnia 2014 r. w sprawie zmiany regulaminu wewnętrznego Rady*, Dz. Urz. UE 2014, L 358.

Załącznik III, [w:] *Decyzja Rady nr 2019/2209 z dnia 16 grudnia 2019 r. w sprawie zmiany regulaminu wewnętrznego Rady*, Dz. Urz. UE 2019, L 332.

Adam KIRPSZA – doktor nauk społecznych w zakresie nauk o polityce, adiunkt w Katedrze Studiów nad Procesami Integracyjnymi w Instytucie Nauk Politycznych i Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu Jagiellońskiego. Interesuje się ustrojem Unii Europejskiej, procesem legislacyjnym w UE, sukcesem państw w negocjacjach międzynarodowych i politykami publicznymi. Autor ponad 50 publikacji, w tym artykułów w „West European Politics”, „Journal of Common Market Studies” czy „International Political Science Review”. Strona internetowa: <https://jmc.inp.uj.edu.pl/dr-adam-kirpsza>.